

### PUNTA RATA

Punta Rata je također poznata plaža koja se nalazi u gradiću Brela na oko 14 km sjeverno od Makarske na dalmatinskoj obali. Glasovita je po svojoj izvanrednoj ljepoti. Brela koja su opkoljena maslinicima i smokvama kao da čuvaju ovu blago nagnutu plažu. Punta Rata je pod nadzorom spasilaca, a to, uz sportske rekvizite i promenade duž koje su restorani i kafići, pretvara plažu u prvenstvenu destinaciju za obiteljski odmor.



### MAKARSKA

Makarsko primorje prostire se na oko 65 km od Makarske do Splita. U Makarskoj koja leži u podnožju planine Biokovo ima zaklonjen zaljev koji je opkoljen plažama. Središnja plaža smještena je duž sjenovite promenade s palmama gdje su moderni kafići, prvorazredni restorani i trgovine.

### DUBOVICA

Najveća se plaža na otoku Hvar zove Dubovica, a smještena je na poznatoj južnoj obali otoka. Nalazi se sasvim blizu Milne i zaklonjena je u zelenoj laguni koja graniči s nizom kamenih povijesnih kuća ugniježđenih u brežuljcima. Bistre i mirne vode jako su pogodne za ronjenje. ■

## DUBROVNIK JE PRVI TRGOVAČKI PARTNER ALI I KULTURNI POSREDNIK ZA BUGARSKU

Pomorska republika unosi svjetlo Renesanse u bugarsku kulturu

Svetoslav PINTEV

**U povijesnoj su literaturi temeljito opisani bugarsko-dubrovački odnosi u XIII. stoljeću utvrđeni dvama dragocjenima dokumentima – povelja iz 1230. godine koju je izdao car Ivan Asen Drugi i ugovor iz lipnja 1253. godine što ga je potpisao car Mihail Drugi Asen.**

Prvi dokument ima značajke poglavito trgovačkog sporazuma kojim se određuju i utvrđuju prava dubrovačkih trgovaca. U njemu su oni nazvani „voljenim gostima“, navedeno je da mogu trgovati po svim bugarskim krajevima i da im se svugdje mora pružati pomoć. Izričito se navodi da onaj tko im nanese štetu bit će smatran neprijateljem carstva. U povelji se također nabrajaju svi krajevi koji su uključeni u bugarsku državu u ono vrijeme, što je jedno svjedočanstvo koje je iznimno dragocjeno samo po sebi: Bdin, Braničevo, Beograd, Trnovo, Zagorje, Preslav, Kravunski kraj, Krnski kraj, Borujski kraj, Odrin, Dimotiku, Skopljanski kraj, Prilepski, Devolski kraj, Albaniju, Solun.

Trgovački odnosi između Dubrovnika i Drugim bugarskim carstvom uživaju ogromno zanimanje povjesničara. Manje su istraženi kulturni utjecaji u kasnije doba, a oni uopće nisu za omalovažiti pa čak su i važniji. Već prof. Bojan Penev piše u „Povijesti nove bugarske književnosti“: „Dubrovnik je bio posrednik između zapadne obrazovanosti i našega kulturna života. Prvi znatan utjecaj Zapada prodire u našu zemlju pomoću Dubrovnika koji je svoj razvoj doživio pod neposrednim djelovanjem talijanske Renesanse i zapadne humanističke kulture“.

A prof. Svetlozar Igov piše u svojoj studiji „Dubrovnik i bugarska kultura“, koju je predstavio na jednoj međunarodnoj znanstvenoj konferenciji godine 1988., da je „Dubrovačko-dalmatinska kultura odigrala ulogu ne samo predstraže zapadne kulture na Balkanu, već i predstraže slavenske kulture“. On navodi da je naročito rječit primjer „Kraljevstvo Slavena“ Mavre Orbinija. Ovo latinizirano ime, kao što je poznato, nosi Hrvat Mavar Orbin. On sebi stavlja za cilj obnoviti sjećanje na nekadašnju veličanstvenost Slavena kako bi je u cijelom njezinom sjaju prikazao Zapadu. Ovdje možemo govoriti o višefunkcionalnom značenju posredujuće dubrovačko-dalmatinske kulture. „Kasnije, kada se središte kulturnoga razvoja seli iz Dubrovnika i Dalmacije u kopnenu Hrvatsku, taj se „slovinski“ zanos pretvara u tzv. ilirsku ideju koja ima sličnu slavensku i integracijsku funkciju“. U dubrovačko-dalmatinskoj književnosti ima nemalo bugarskih likova. ■